

LETO II.

ŠT. 12

**ČAS
HITI**

GLASILO

METLIŠKE

MLADINE

Ne, to ni šundski časopis, je tisti naš list in sicer v razširjenem obsegu. "Čas Hitija" pravi, da "naj bi bilo bolje, da ni tega časopisa" in ne drži! List je po vseh straneh odigral veliko vlogo (marširajo je bil postavljen na jatra, ko ga je očela publika - raz- nica, a tudi ne to ne bilo mogoče povedati), vendar ne v tašni- nari, kaj bi sicer, če ni vedel, kaj (pisarji), če niso strčili niti, da nismo rajši za pisanje ljudi in kaj (pisarji), za pisanje- kovanje. Valje nam niso, nekakšna pogača, drugi pa so pravoča za- posleni s posebnim imenom (vse tisti upoštevajo, kajti njih je boljše kraljevstvo). Zgodilo se je kaj, kar pa celo kdo pusti, kar se kažejo KROKODILI. Če je tudi tašni, tik upoštevajo poslušajo

SPOŠTOVANI BRALCI

List, ki ga imate v rokah, je izdan v počastitev občinskega praznika. Ob tej priložnosti čestita uredništvo "ČAS HITI-ja" vsem ljudem metliške občine za njihov praznik in jim želi veliko uspehov pri njihovem delu.

ZMS Metlika

SPOŠTOVANI BRALCI

Uredništvo

List, ki ga imate v rokah, je izdan v počastitev občinskega praznika. Ob tej priložnosti čestita uredništvo "ČAS HITI-ja" vsem ljudem metliške občine za njihov praznik in jim želi veliko uspehov pri njihovem delu.

BRALCU IN NEBRALCU

Ne, to ni žudež! Resnično je izšel naš list in sicer v razširjenem obsegu. "Oslarija!" poreče kdo "saj bi bilo bolje, da ni tega Čas hitija!" Pa ne drži! List je po našem mnenju odigral važno vlogo (marsikomu je šel poštčno na jetra, ko ga je zdela puščica - resnice, a tudi na to se bomo morali počasi navaditi), vendar ne v takšni meri, kot bi sicer, če bi sodelovali vsi (pismeni), če hise otresli misli, da nismo rojeni za pisanje (tudi za kogljanje no), za pesnikovanje. Volje nam manjka, nekaterim pogum, drugi pa so preveč zaposleni s pasenjem lenobe (tem tudi odpustimo, kajti njih je božje kraljevstvo). Zadnjih je največ. Morda pa noče kdo pisati, ker ne dajemo HONORARJEV. Če je tudi takšnih, jih upravičeno pomilujemo zaradi njihove duševne revščine, zaradi njihovega malomeščanskega gledanja. Preveč smo se navadili ocenjevati stvari skozi DINAR; postali smo lovci na denar. Absurdna in blesava igra, ki spravi možgane do popolne otopolosti, tako da taki ljudje spominjajo včasih na idiote, brezčutne stroje - bebce...

Naj bo kakor že. Žalostna je le ugotovitev, da naš list umira, ko se že prav rodil ni, da umira zaradi človečkov, ki nočejo razumeti stvari (ali pa jih v resnici ne razumejo), umira, ker so nekaterim otopeli možgani v iskanju sredstev za lastni žep, umira, ker so tudi ljudje umrli, čeprav dihajo, se bašejo, čeprav govorijo o lepih stvareh. In bo umrl, ker ne znamo ceniti dela smatorjev, ki porabijo mnogo ur, da nam pripravijo branje, sicer skromno, a zanimivo, ne spoštujemo jih, ker se nam zde nepomembni... Na drugi strani gledamo in kritiziramo, kako se nič ne dela...

Nes pametno se mi zdi pisati stavke: "Dajmo, pišimo v list, saj je naš!" in podobno flakanje, ker nič ne zaleže. Naj pametneje se mi zdi, da se kislo nasmejem, ko se spomnim na Čas hiti, in rečem: "Hudo je, če so ljudje slepi!" Vendar to ni malodušnost, to je le grenka, a resnična tolažba!

Uredništvo

METLIKI

Mesto spi, spekojno, tiho,
le trop pijancev še kriči.
Gorjanci dvigajo se k nebu,
nad Kolpo megla se vali.

Pod murvo staro sem posedam,
premišljam, če bom dolgo še, sameval tu,
zrl v dolino,
pozabil, da čas mi gre...

Ostal bi vedno tu, Gorjanci,
po topla Kolpa, Obrh star,
obzidje staro, dobri znanci,
breze bele in prijetli,
saj z vami raslo mi srce...

Mesto spi, spekojno, tiho,
le trop pijancev se vali...

J. B.

DANES JE 26. NOVEMBER 1965

Danes je 26. november 1965, nekdanj je bil 26. november 1941, 26. november 1942, 1943, 1944...

20 let je tega, sovražniki ni v domovini, po mestih vlada mir, ljudje žive iz dneva v dan. Po vsej deželi. Na vojno so ostali spomini, grobi in nepozabni, ostale pretresljive slike. S solzami v očeh se spominimo junakov, ki so žrtvovali življenje za svetle cilje bodisi na Gorenjskem, Štajerskem, Notranjskem, v Beli krajini ali drugod. S ponosom v srcu se spominjamo zmag naših ljudi, borcev, ki so prelivali kri za vsako ped zemlje, za vsak kraj, postavljali na kocko življenje... Tudi na Suhorju. Ponosni smo, gradimo si lepše življenje, ne samo sebi, prihodnjim rodovom, ki jim bo vojna nekaj nedoživetega, tujega...

Ostajajo le spomini... Tudi na boje okrog Suhorja, na uničenje belogardistične postojanke... a nekje v kotu se zabliska solza... 26. november... Lep dan...! Solza polzi po licu, pade na tla, protestira proti vsemu... Proti vojni, proti taboriščem, proti množičnim pokolom, streljanju... 26. november! Nova delavna zmaga, odprli smo tovarno v nova stanovanja so se vselili ljudje... 26. november! Bomo zmagali...? Bom preživel...?

1965. leto... 20 let je tega... Grobovi na Rabu stoje zapuščeni, žrtve počivajo med plevelom, niti za ime ne zve-
mo. Na tisoče jih je, umrli so izčrpani, lačni, ušivi... Zdaj jim raste trava, grmovje... Pač 20 let je tega...

In danes je 26. november 1965! Dvajset let je tega, solze, trava, ki prekriva grobove, veselje... Nova delovna zmaga... Niti za imena ne zve-
mo... preziranje žrtev, veseli zmage... Preveč nam je, radi pozabljamo...

In danes je 26. november 1965 ! Naš občinski praznik...

Spomin nam za hip zbeži nazaj in spet obstane...

Nekdanj je bil 26. november 1941, 26. november 1942...

DAN MED NEBOM IN ZEMLJO

Bil sem v štirinajsti diviziji na Štajerskem. Tja sem prišel naravnost iz radiotelegrafske šole v Črnomlju in sicer nekako v prvi polovici meseca marca 1944.

V teh vrsticah bi rad opisal svoj najdaljši dan v življenju.

Bilo je v okolici Mozirja v Zg.Sav. dolini. Nemci so nas že več dni zapored hajkali. Nekaj časa smo se umikali, zdaj v hribe, zdaj v dolina. Nato je štab brigade odločil, da si poiščemo zatočišče v mozirskih planinah. Municije nam je že primanjkovalo in že več dni nismo imeli tople hrane. Napotili smo se v hribe. Nosil sem nahrbtnik, puško in bombo. Hodili smo celo noč in proti jutru prišli na vrh planine Medvedjak. Nekaj tovarišev je bilo ranjenih in sklenili smo, da jih tu previjemo. Posedli smo. Počitek se nam je po toliko dneh napadov, jurišev in umikov prilegel. Toda... komaj smo dodobra posedli in odložili nahrbtnike, že je vžgalo po nas. Bili so Nemci! Zgrabili smo puške in jim odgovarjali. Odbili smo jih. Nekajkrat sem ustrelil, kar sem začutil bolečino v nogi. Okoli mene se je vse kadilo. Drobec švabske mine me je zadela v nogo. Hoditi nekaj časa ne bom mogel, sem pomislil. In kot odgovor na misel, ki me je prešinila, je nekdo zaklical: "UMIK". Kaj naj naredim? Če me bodo vzeli naši s seboj, se ne bodo mogli hitro umikati. Municije jim je že skoraj povsem zmanjkalo. Pokličem bolničarko!

"Grdo je ne?" ji pokažem nogo in nato ji dam puško. "Jaz ostanem", ji pravim. Nemci so bili zopet blizu nas. Trenutek za premislek. Pogledam okoli. Kam bi se skrila? Če me dobijo tukaj, vržem predse bombo. Obrnem se proti vzhodu. Lep dan bo, me prešine. Sonce je vzhajalo iz megle. Koliko je ura? Šest, sedem? Tedaj mi oči obstanejo na smreki, ki je bila nekaj metrov pred menoj. Skočil sem k njej in se pospzel med veje. Kmalu so bili Nemci že pod menoj. Oprijel sem se debla. Slišal sem kako so se pogovarjali. Če bi pogledal kdor izmed njih nazgor, bi me gotovo sklatil kot hruško. Odpel sem bombo in čakal. Če me zagledajo, se vržem z drevesa med nje z bombo v roki. Živega me ne dobijo, sem sklenil. Čakal sem. Nemci so se vrteli okoli smreke. Pili so iz čutaric in glasno govorili. Po grlu me je zaskelelo. Tudi jaz bi pil. Dobival

sem vračino in noga mi je otekla. Čvabi so se nekajkrat oddaljili in se zopet vrnil k smreki. Odločil sem se, da počakam noči. Sonce se je ta dan kot za stavo počasi pomikalo po nebu. Dolg dan! Vsaj tako se mi je zdelo. Najdaljši v življenju!

Zvečar, ko so Nemci že odšli v dolino, sem splezal z drevesa. Vlekel sem se v dolino. Bolečine v nogi so bile vedno otrejše. Ranjeno nogo sem vlekel za seboj. Pomagal sem si z rokami.

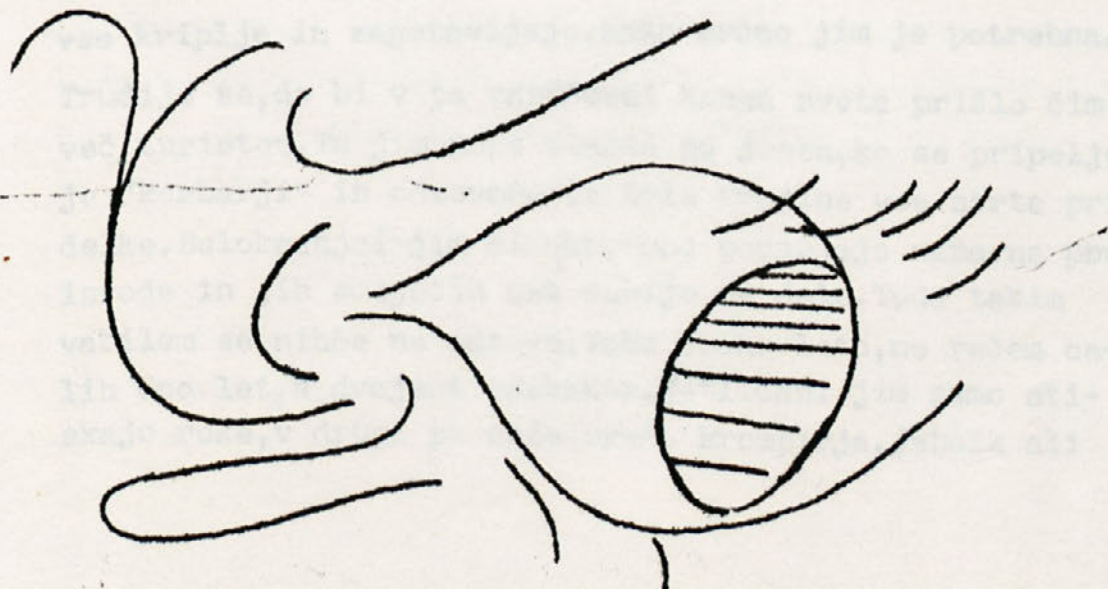
Zagledal sem luč. Končno hiša! Privlekel sem se do nje in potrkal.

"Kdo je?" "Ranjeni partizan", sem odgovoril.

"Kar nazaj v goščo..." je odgovoril ženski glas.

"Za vraga, pustite me vendar v hišo" sem vztrajal. Ženska pa o tem ni hotela slišati. Šel sem okoli hiše, se zavlekel na senik in tam prospal noč. Bil sem tako lačen, da sem komaj odpiral usta. Slišal sem, da nekdo na dvorišču seka drva. Bil je fantič kakih desetih let. Rekel sem mu, naj pokliče mamo. Ustrašil se me je in zbežal v hišo. Kmalu je prišla ženska, ki me je ponoči odpodila. Z nezaupanjem me je pogledovala. Mislila je, da sem v partizana preoblečen gestapovec. Imela me je za razstrganca. Ko sem jo prepričal, da sem partizen - povedal sem ji imena nekaterih fantov iz bližnjih vasi, ki so bili z menoj na Medvedjaku, mi je šele verjela. Nasitila me je in mi priskrbela zvezo do najbližje kurirske postaje. Od tu pa sem s kurirjem odšel nazaj v svojo XIII. Bračičevo brigado.

B. Flajšman

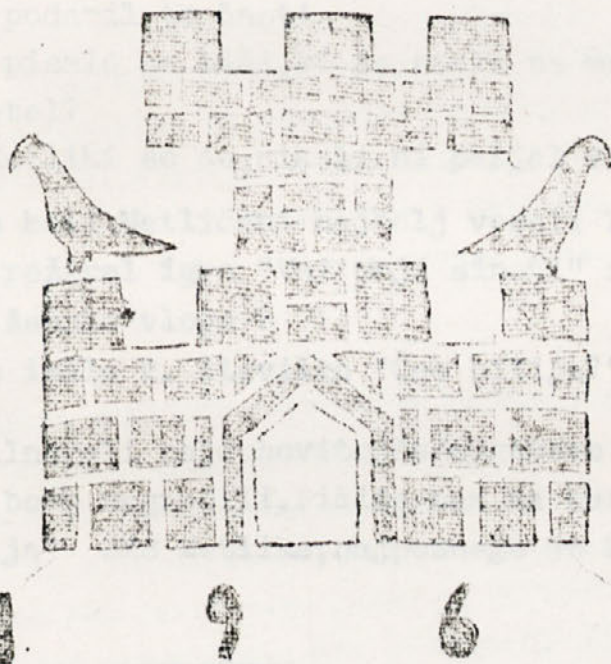

UTRINKI OB 600 LETNICI

Pred 600 leti je Metlika dobila mestne pravice, ki se jih še danes krepko zaveda. To malo podeželsko mestece z naprednimi ljudmi, ki šele dandanašnji pridobivajo na ugledu, je skoraj celih 600 let ohranilo svojo podobo, kar je vsekakor pohvalno. Vendar, da se prav razumemo, ljudje so pa vseeno drugi, ne rečem drugačni. Žive, kakor že, krepko zakoreninjeni v mestu, ki ga ljubijo. Boje se, da ne bi izgubili svoje občine, se bore na

1365

1945

vse kriplje in zagotavljajo, kako srčno jim je potrebna. Trudijo se, da bi v ta zapuščeni konec sveta prišlo čim več turistov. To jim uspe zlasti na jesen, ko se pripeljejo "korbarji" in odtovore iz Bele krajine vse sorte pridelke. Belokranjci jim širokopršno podarjajo naravne proizvode in jih smejočih ust vabijo na delo. Toda takim vabilom se nihče ne odzove. Tako vsako leto, ne rečem celih 600 let, a dvajset vsekakor. Metličani jim samo stiskajo roke, v drugi pa držijo vrečo krompirja, jabolka ali

zelja.

Že 600 let Metličani čakajo, da se bo našel človek, ki bo:

- I. uredil javno stranišče;
- II. posvetil vse zanimanje mladini;
- III. se bo zanimal za ureditev kopališča.

Zastonj je čakati na človeka, ki še ni spočet, ker je vprašanje, če sta oče in mati sploh PLODNA !

Ob 600-letnici Metlike Vam bi radi zastavili nekaj vprašanj:

1. Točen datum, ko je Metlika dobila mestne pravice in kdo ji je podaril to čast!
2. Kaj je pisalo na hiši, ki je stala na mestu, kjer je zdaj hotel?
3. Kdo v Metliki se še nikoli ni peljal v avtomobilu ?
4. Kdaj so bili Metličani najbolj veseli ?
5. Kdo je režiral igro "Vsi moji sinovi" in kdo je igral glavno žensko vlogo ?
6. Kdaj je izšla 2. številka "Čas hitija?"

Tri pravilne/ali najduhovitejše/odgovore na vseh šest vprašanj bomo nagradili. Pišite nam na naslov: Uredništvo "Čas hitija" ZMS Metlika, najpozneje do 20. decembra.

MISTICIZEM

Bog je naročil Metličanom, naj si postavijo mesto tam, kjer bo ajda vzknila in dozorela v treh dneh. Takšen prostor so našli, ajda je dozorela, a Metličani je niso pospravili.

NAŠ FILM

Naš film je kot ženska naših dni,
greši pogosto, redkokdaj rodi !

J. Menart

KULTURNI DELAVCI IZ METLIKE

Bela krajina, stisnjena med **Gorjance in Kolpo**, je po obsegu majhna, po gospodarstvu pa nerazvita pokrajina. Jurij Kobe je leta 1847 pisal v Novicah o "Belih Kranjskih unkaaj hribov Gorjancev in Kočevarjev ob reki Kolpi od Metlike do Osilnice."

Kljub oddaljenosti od matične dežele Slovenije, pa ni nikoli zamrla narodna zavest med belimi rojaki - kakor jih je nazival Engelbert Gangl. Pa tudi slovenskemu narodu je Bela krajina - posebno pa še njeno kulturno središče Metlika z okolico - dala v zadnjih letih (150. letih) dovolj lepo število nadarjenih mož, ki so se trudili in uveljavili na raznih področjih našega znanstvenega, umetniškega in sploh kulturnega življenja. Iz Bele krajine so izšli pesniki in pisatelji, profesorji, pravniki in zdravniki, duhovniki in učitelji, jezikoslovci in narodoslovci, kiparji in skladatelji, publicisti in politiki. Ne moremo zajeti vseh kulturnih delavcev v Beli krajini, pa naj vsaj na kratko omenim, kakšen delež ima starodavno mesto Metlika z okolico na kulturni dvig slovenskega življa.

Začel bom s šolnikom MARTINOM IVANETIČEM iz Metlike, ki se je rodil leta 1797, umrl pa je v Ljubljani 1881 leta. Učiteljeval je v Postojni in od 1829 do 1872 na ljubljanski normalki. Ivanetič je bil sicer mož stare, stroge šole, a temeljit učitelj in dober vzgojitelj. Učiteljem in učencem v pomoč pri jezikovnem pouku je napisal originalno delo v dveh zvezkih, seveda v nemščini. Bil je član Kranjske kmetijske družbe in Muzejskega društva. Za zasluge na šolskem področju pa je postal celo ljubljanski častni meščan.

1811. leta se je rodil v Metliki Čopov in Prešernov prijatelj ANTON LASHAN vitez Moorland, upravni uradnik. Z nemškimi pesmimi je sodeloval pri Ilirskem listu. Ko je bil leta 1835 premeščen k okrožnemu glavarstvu v Novo mesto, mu je Prešeren posvetil distih, v katerem mu naroča, naj varuje dolenjskega kmeta pred nasiljem birokratov in graščakov. V Prešernovi zapuščini je tudi Lashanov sonet "An Freund dr. Preshern". Pozneje je bil Lashan zastopnik v kranjskem deželnem zboru in zadnji nomški župan v Ljubljani.

Leta 1859 je bil rojen v Metliki kipar ALOZIJ GANGL. Najprej se je učil pri domačih rezbarjih v Metliki, pozneje pa v Ljubljani. V Gradcu je bil v obrtni šoli. Tam je dokazal v rezbarjenju svojo spretnost in je dobil štipendijo za šolanje na Dunajski Akademiji. 1894 je postal v Ljubljani učitelj kiparstva na šoli za umetno obrt.

Gangl je bil zelo nadarjen kipar in naši kritiki so ga imenovali "praksa v plastiki". Doma in v tujini je zapustil precej pomembnih umetnin. Tako na primer na metliškem pokopališču kip Kristuza večnega popotnika, 1889 je postavil v Ljubljani Vodnikov, a 1902 pa Valvazorjev spomenik. V ljubljanskem gledališču sta njegovi figuri "Veseloigra" in "Žaloigra" ter skupina "Genij, glasba in drama". Nad glavnim portalom djakovačke stolnice je Ganglov marmornat relief "Vstajenje", ki ga je izdelal po naročilu škofa Strossmayerja, relief "Rojstvo" pa se nahaja v cerkvi v Pressbauna pri Dunaju.

Na Kračnjem vrhu se je rodil 1867 ameriški misionar in veliki zgodovinar Michigenske zvezne države ZDA IVAN ANTON REŽEK. Za svoje znanstveno zgodovinsko raziskovanje je prejel več odlikovanj in naslov doktorja prava marčnetske univerze v ZDA. Umrli je 1946. leta.

Književnik ENGELBERT GANGI se je rodil 1873. leta. Kot učitelj je služboval v Budanjah pri Vipavi in v Ljubljani, v Idriji in v Trstu. 1919 je postal višji šolski nadzornik v Ljubljani. Zaslužen je kot organizator učiteljstva in sokolstva. Sodeloval je pri ustanovitvi učiteljske tiskarne v Ljubljani (sedaj "Jožc Moškrič"). Deloval je tudi kot medvojni politik. Umrli je leta 1950.

Ganglovo delo je precej obsežno. Izdal je dve posniški zbirki: "IZ LUČI IN TEME" in "MOJE OBZORJE". Na Ganglovo prozo je vplival naturalizem. Napisal je petero dram. Njegove najboljše drama je "SIN". Pri Mohorjevi družbi so izšle njegove povesti "VELIKI TRGOVEC", "TRIJE RODOVI", "BELI ROJAKI" in še nekaj krajših spisov. Poznan je tudi kot mladinski pisatelj. Ustanovil in urejeval je mladinski list "ZVONČEK". Leta 1908 je začel izdajati "ZBRANE SPISE ZA MLADINO".

Vsekakor moram omeniti tudi dr. EVGENA LAMPETA, ki se je rodil v Metliki 1874. leta. V svojih časih je bil vodilni politik in književnik. Bil je duhovnik. Njegovo književno in politično ter gospodarsko delo je tako obsežno, da ga niti naštetih ne moram tako na kratko. Danos osenjujejo njegovo delo (dr. Dušan Pirjevec) kot najvažnejše v njegovi dobi in je po obsežnosti svojega znanja in po delavnosti najpomembnejši slovenski mož v začetku dvajsetega stoletja.

Iz Metlike je bil tudi urednik, jezikoslovec in narodopisec IVAN NAVRATIL (1825 - 1896). Njegov priimek razodeva, da je bil češkega rodu, mati pa mu je bila iz Rosalnic. V Ljubljani je končal filozofijo. Postal je urednik najprej v Ljubljani, 1851, leta pa na Dunaju, kjer je bil na sodišču tolmač za slovenski in srbohrvški jezik ter več let koordinator slovenskih učnih knjig. Postal je celo načelnik pomožnih cerkvenih uradov.

Navratil je bil zaveden narodnjak in je leta 1848 v Ljubljani sodeloval pri narodnih akcijah, proučeval slovenjščino ter junija istega leta začel izdajati tednik "VEDEŽ". List je bil sicer prvenstveno namenjen mladini, a tudi odraslim je hotel baditi ljubezen do Slovenije in znanje domačega jezika kakor tudi drugih ved (zato naslov "VEDEŽ"). Navratilov VEDEŽ je prinašal najrazličnejše poučne in informativne članke. Po zaslugi urednika - Navratila, ki je tudi sam marsikaj prispeval, pa je bil pisan v zgledni slovenjščini. Zato so ga rabili celo v osnovnih šolah, dokler ni bilo slovenskih beril.

Konec leta 1850 je VEDEŽ zaradi pomanjkanja naročnikov prenehal (-kakor bo tudi naš list "Čas hiti", če bo šlo tako naprej-). Poslej je Navratil sodeloval pri vseh slovenskih revijah in zbornikih. V NOVICAH je obdelal dolgo vrsto zaslužnih slovanskih mož, drugod je objavljial jezikoslovne in narodopisne razprave, sodeloval pri BLEIWEISOVIH in MIKLOŠIČEVH "SLOVENSKIH BERILIH", pisal jezikovne priročnike in zbral mnogo slovarskega gradiva.

Vsaj na kratko moramo omeniti tudi slikarja in učitelja slikanja FILIPA FRCHLICH (1826 - 1869). Že v mladosti je odšel na Dunaj, v Ljubljano pa je prišel 1864 in je na gimnaziji poučeval risanje do smrti. Bavil se je s historičnim slikarstvom, njegova dela pa so vsa v tujini.

DAVORIN NEMANIČ, šolsnik in jezikoslovec je bil 1850. leta rojen v Rosalnicah, umrl pa 1929 v Zagrebu. Kot profesor klasičnih in slovanskih jezikov je služboval v Gorici, Pazinu, kot gimnazijski ravnatelj in nadzornik pa v Sarajevu. V poročilih dunajske Akademije znanosti in umetnosti so izšle njegove številne razprave. Sodeloval je tudi v LJUBLJANSKEM ZVONU in drugih revijah.

IVAN MOLEK iz Zverkovoga vrha pri Metliki je eden najpomembnejših kulturnih delavcev v tujini. Z osemnajstim letom je odšel v Ameriko, delal po tovarnah in rudnikih in postal dopisnik socialističnih in svobodomicelnih listov ter uredjal tednik slovenskih izseljencev "GLASNIK".

Molek je pisal, ne toliko radi književnosti, kolikor za propagando. "Kaj vrednosti imajo njegove povesti "DVA SVETOVA", "VELIKO MRAVLJIŠČE" in "SESUTI STORBI". V njih je podal Molek slike naših izseljencev v Ameriki, njihovih nazorov in bojev.

Naj samo še omenim publicista in urednika VLADIMIRJA REGALIY-ja, ki se je rodil v Metliki, kjer je bil njegov oče okrajni sodnik. Umrli je zelo mlad 1944. leta v Ljubljani.

Ne moremo mimoidi naših glasbenikov MATILJE TOMGA, ki je sedaj vodilni cerveni glasbenik v Sloveniji, rojen pa je v Kapljišču pri Metliki. Župniku je v Domžalah.

Nemale zasluge za razvoj narodne in umetne glasbe imata tudi profesorja SLAVKO MIHELČIČ, rojen leta 1922 in VIKTOR MIHELČIČ, rojen 1913, oba Metličana.

Še bi lahko našteval znamenite može Metličane, toda ali bi kaj koristilo? Vsi ti so že umrli, ali pa so postarani. Na nas sedaj leži, ali je še kdaj Metlika slovela, kot mesto - rojstni kraj delovnih Slovencev. Ena od možnosti za vaje je tudi v tem našem listu, ki mora postati svojina slehernega Metličana in ne samo uredniškega odbora, zastopanega po enem uredniku - glavnem, odgovornem, tehničnem in edinim piscem člankov. Metličani - mladi in starejši - ne spimo! Saj je že dolgo odkar je minila zima in njeno spanje. Zbudimo se in razgibajmo sebe in druge!

P.B.

GRČIJA

Grčija se deli na naslednje dele: ^{severna} Grčija. Tu deli greben PINDA deželo v dve pokrajini: EPIR na zapadu in TESALIJA na vshodu. Iz Severne Grčije vodi v Srednjo Grčijo ozek TERMOPILSKI prehod med visokimi planinami in obala na vshodu.

Srednja Grčija obsega vrsto pokrajin od katerih sta bili v stari Grčiji najvažnejši BEOTIJA in ATIKA z Atenami kot glavnim mestom. Srednjo Grčijo deli od Južne korintski zaliv.

Južna Grčija zvezoma Pelaponez. Zelo važna pokrajina na Pelaponezu so: MESENIJA, LAKONIJA z glavnim mestom ŠPARTO in ANKOLIDAZ z glavnim mestom ARGOS.

Med egejskimi otoki so najbolj pomembni EVBEJA ob Srednji Grčiji, LEZBOS, HIOS, SAMOS, RODOS ob Maleazijski obali, KRLFA na jugu in Mali otoki skupine KIKLADOV kjer so znamenitosti posebno DELOS, ki je bil Grkom svet, PAROS znan po marmorju in NAKSOS znan po ležiščih najboljšega smirka.

Med Jonskimi otoki pa je najbolj znan KRF.

K Grčiji starega veka pa je spadala tudi zapadna Mala Azija in Južna Italija, ki so jo nazivali Velika Grčija.

Grčija je z treh strani obdana z morjem, zapadna in južna obala sta sklanati in za naselitev neprimerni, vshodna obala pa je polna zalavov in ena najčlenovitejših kar jih poznamo. Tu je morje mirno, zato so se tu razvila ugodna in varna pristanišča. Tu se je mogel razviti promet. Klíma Grčije je mila in zdrava. V gorah so bili gozdovi, na pobočjih uspeva vinska trta in oljka, v dolinah raste oleander in lovor. Konfiguracija obale in geografski položaj sta pospeševala razvoj pomorstva in trgovine. Ti veji gospodarstva sta v veliki meri prispevala k razvoju in blagostanju Grške materialne in duhovne kulture. Grčija je bila v starem veku država mest.

- . -

Grško stavbarstvo je tesno povezano z političnimi dogodki v Grčiji. in na Siciliji. Potem ko so se Dorei naselili na ozemlju Grčije in se pomešali s preostalim starim prebivalstvom se začenja probujati grška zavest. Lastne poteze dobi grška umetnost šele med IX. in VIII.stoletjem.

Od VIII. do VI.stoletja imamo arhajično dobo. Glavna dela te dobe srečujemo na Pelaponezu, v Atenah, na Siciliji in v Veliki Grčiji.

V tem času imamo prehod od lesene k kameniti gradnji in izoblikovanje tako imenovanega, Dorskega sloga.

Ta razvoj arhajičnega sloga so pretrgali dogodki na začetku V. stoletja, ko sta postala Grčija kot Sicilija terišči vojn. V Grčiji obramba proti Perzijcem, na Siciliji proti Kartazaanom. Leta 480 je konec teh bojev v Grčiji po zmagi nad Perzijci pri Otoku SALAMIS, na Siciliji pa po zmagi nad Kartazaani pri HINERI.

Nato nastane cvetna doba grškega stavbarstva v Grčiji kot na Siciliji in zraja do IV. stoletja. Tedaj PERIKLER, atenski državnik naroči volika dela na atenski Akropoli, pri katerih zaposli najboljše umetnike časa pod vodstvom znamenitega kiparja FIDIASA.

V tej dobi cvete umetnost tudi na Siciliji, kjer nastajajo svetišča v SEGESTI IN SELINUNTU. Nato trajajo pelaponeške vojne med Šparto in Atenami v katerih se izčrpa moč Grkov, tako da nad njimi zavladajo Makedonci. Za časa makedonske nadvlade, zlasti pa za časa ALEKSANDRA, cvete stavbarstvo še enkrat v tako imenovani pozni ali Helenistični dobi po IV. stoletju. Najlepše stavbe tega obdobja ležijo v Mali Aziji. Značilen zanje je Korintski slog.

» POHOD MIRU «

Že letom dni je nekdo predlagal, da bi v okviru mladinske organizacije osnovali skupino, ki bi se borila za mir in bratstvo med narodi. Predlog se je zdel nekaterim neumen, zato do realizacije ni prišlo.

Res se morda smešno sliši, da bi lahko tako malo število članov pripomoglo k ureditvi razmer na svetu. Vendar ni stvar v tem. Člani skupine, Pohoda miru, bi se na svojih sestankih seznanjali z borbo zatiranih narodov z načinom njihovega osvobajanja, simpatizirali bi z njimi, na drugi strani pa kritizirali tirane. Imeli bi nalogo, pridobiti v svoje vrste čimveč ljudi, ki so proti zatiranju, ljudi, ki zagovarjajo človekovo svobodo, skratka ljudi z naprednim mišljenjem. Sprva v Metliki, pozneje bi navdušili mladince po drugih mestih. Skupno bi morda izdajali list, kjer bi seznanjali ljudi z bojem tlačanih narodov, kjer bi se s svojimi močmi borili za mir, kjer bi v en glas vpili: "Nikoli več vojne!" Pokazali bi, da znamo ceniti svobodo, čeprav smo mladi, čeprav nismo imeli v rokah orožja, čeprav nismo videli, kako se umira za čast domovine.

Morda bi za organiziranje podobnih skupin navdušili mlade ljudi v drugih državah, stopili bi, če ne drugače, vsaj v pismene stike, izmenjavali bi mnenja med seboj, se javno borili za mir na svetu, za svobodo vseh zatiranih narodov, jim vsaj moralno pomagali pri njihovi revoluciji, skratka, da bi iz te skupinice nastal res pravi POHOD MIRU ki bi kdaj morda rodil sadeže.

M I S E L

Včasih so ljudje umirali od glada. Zdaj to ni več v modi. Poznamo druga sredstva za iztrebljanje človeštva. To so metode CIVILIZIRANEGA sveta.

Ali bomo šli radijo "Metlika" ?!

Če človek razmišlja, pride do najrazličnejših idej, včasih pametnih, največkrat pa do neumnih. Tako tudi sledeča misel, katere vrednost presodite vi in nam čimprej napišite svoje mnenje. In kaj je to? Takoj ne bodite tako nestrpni!

Ljudi se da na najrazličnejše načine obveščati; najučinkovitejše sredstvo je pravgotovo radio. Posluša ga največ ljudi in živa beseda zaleže trikrat več kot pisana, čeprav tudi te ne gre zaničevati. Zato morda ne bi bilo neumno, če bi Metlika dobila lokalno radijsko postajo; na ta način bi bili lahko ljudje, tudi vaščani, seznanjeni z vsemi dogajanjmi, tako s političnimi, s športnimi kot s kulturnimi. Posebna ekipa, ki bi delala na tem področju, se bi morala potruditi, da bi oskrbela intervjuje, razna predavanja, organizirala prenose kulturnih prireditev/igre, koncerti, proslave in podobno, športnih tekem ali prenose zasedanj raznih komisij pri občinski skupščini, prenose zborov volilcev itd. Pa tudi na zabavni del programa ne bi smeli pozabiti; razni literarni, satirični ali glasbeni večeri bi bili zanimivi za skoraj vse poslušalce.

Oddaje, ki bi trajale morda uro, odvisno pač od razpoložljivega materiala, bi bile enkrat tedensko in ti vedno isti dan in ob istem času.

Morda bo kdo oporekal, češ da to ni mogoče, da ni sredstev, aparature in podobno. Vse skupaj bi stalo zelo malo, sredstva pa, ki bi se porabila v začetku, bi se razblinila v nič ob koristu, ki bi jo imeli od radia vsi prebivalci.

V sobi, kjer bi bila radijska postaja, bi bilo tudi uredništvo "Čas hitija". Obe skupini bi lahko tesno sodelovali med seboj. Tako bi vsak mladinec našel samega sebe; lahko bi se na najrazličnejše načine udeleževal pri radiu ali ob listu. Tako bi imeli obojestransko korist; prebivalci bi bili na tekočem z vsemi dogajanjmi v mestu, mladinci pa bi se ob delu prijetno zabavali in vedno manj na stran pota. Dejavnost bi lahko postali center in smisel

obstoja organizacije, ki umira, a bi ob realizaciji zamislili ponovno zadihala v novi, zanimivi in koristni obliki.

Lepo se nam bi zdelo, če bi o ideji razpravljale metliške organizacije, če bi nam posamezniki napisali svoje mnenje in če nam bi pri vsem pomagali. Premislimo!

ŽLAHTA

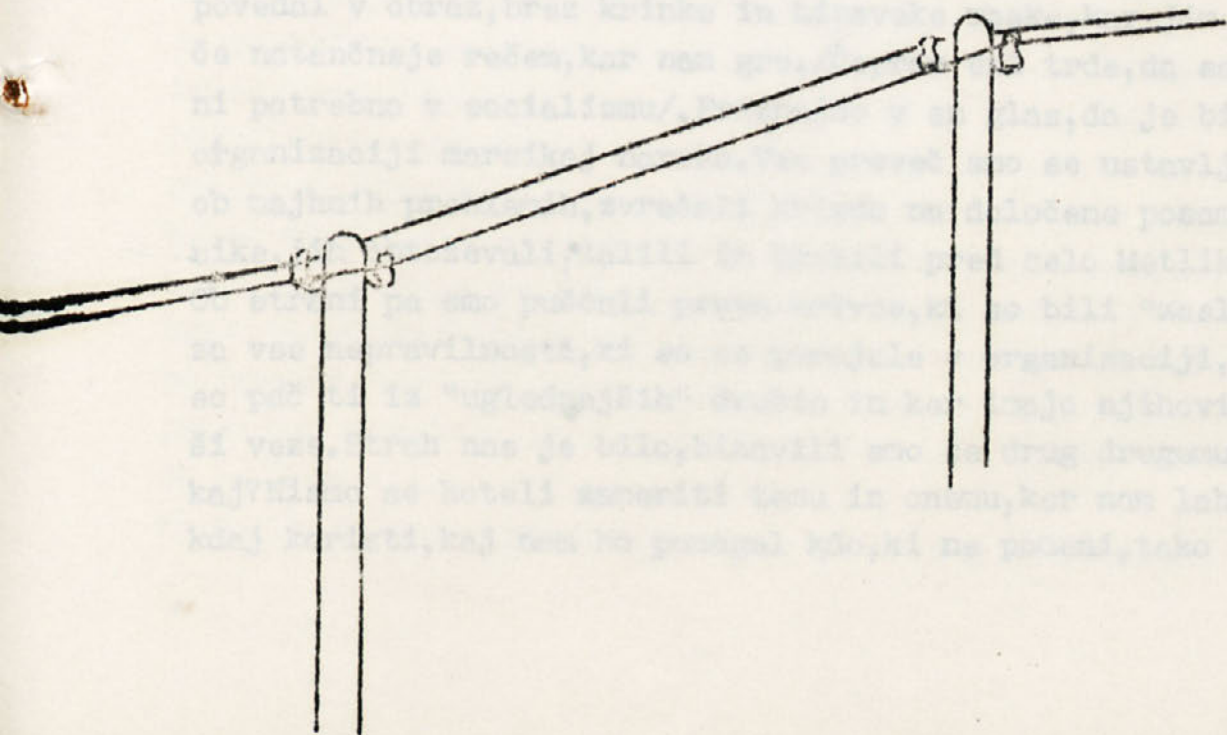
ON: Si že dobila stanovanje, Rezka?

ONA: Še ne. Praviijo, da se moram prej poročiti, ker samskih stanovanj ni!

ON: Ti, Janez, si pa poročen!?

JAN: Sem, pa tudi nimam stanovanja. Poročen sem nankeč z.....Rezko!!!

sklep: ČE HOČEŠ DOBITI V METLIKI STANOVANJE SE MORAŠ POROČITI S PRAVIM ČLOVEKOM!!!

Etče bi naš ded ne grešil...

Če bi se rad morale učil,
od svinje učiti ne bom se pustil.

I.ROB

Lahko se zgodi, da se bo spet kdo razburjal, kar je praksa v Metliki, če se napiše kaj "bodočega." To je vsekakor boljše /vsaj za pametne ljudi/, kot pa molčanje ali ogovarjanje za hrbtom. Posebno še, če velja pregovor: "Beseda ni konj." Včasih bi bilo bolje, da je, bi vsaj koga brcnil. Pojdimo k stvari:

Dovolj je bilo vsega frazarjenja, kar se gre metliške mladinske organizacije. Dovolj hvale njenemu delu zaslužanim članom, ki so odšli iz mesta in zapustili za seboj "trop ne-bogljjenčkov" kot to menijo nekateri, zlasti vodilni. Vse preveč je bilo napihovanja nekaterih nepravilnosti, ki so jih zagrešili mladi, ne morda iz hudobiije, pač pa iz neke duševne stiske, ki je razumljiva, če pogledamo mestne razmere v katerih ti mladi ljudje žive in vidijo vse nepravilnosti in če rečem ostreje, vse svinjarije, ki se dogajajo iz dneva v dan, na precej očividni način. Bodimo odkriti - na kegljišču se še dandanes igra za denar, kar je vsekakor absurdno in do skrajnosti neodgovorno, nesramno in celo protizakonito. Tu se pokažimo vredne! Prepovejmo in ostro kaznujmo vse, ki to počenjajo!

Vendar ni moj namen pisati o tem. Rad bi le mladincem povedal v obraz, brez krinke in hinavske maske, kar jim gre, če natančneje rečem, kar nam gre. /Čeprav eni trde, da satira ni potrebna v socializmu/. Priznajmo v en glas, da je bilo v organizaciji marsikaj narobe. Vse preveč smo se ustavljali ob majhnih problemih, zvrčali krivdo na določene posameznike, jih obtoževali, žalili in blatili pred celo Metliko. Ob strani pa smo puščali prave krivce, ki so bili "zaslužni" za vse nepravilnosti, ki so se porajale v organizaciji, ker so pač ti iz "uglednejših" družin in ker imajo njihovi starši veze. Strah nas je bilo, hinavili smo se drug drugemu. Zakaj? Nismo se hoteli zameriti temu in onemu, ker nam lahko kdaj koristi, kaj nam bo pomagala kdo, ki ne pomeni, tako ma-

lomeščansko gledano, nič?;

V vrstah smo imeli, po našem mnenju, precej barab; naredili smo jih sami, v svojih glavah in očeh. V resnici to niso bile barabe; izraz je vsekakor preoster in neuporaben na tem mestu in za osebe za katere smo ga rabili.

Nismo se zavedali, ali se nismo hoteli, da je organizacija, takšna kakršna je bila, puhla, preveč zaverovana v "nalogo," da je treba neke člane za vsako ceno oblatiti. Morda smo to počenjali iz človeške lastnosti, ki se imenuje nevedljivost, in nastopi, ko kdo doseže kakršenkoli uspeh. V delavnih ljudeh smo s svojimi nevmesnimi pripombami ubijali voljo, ki zastoj dela, iskali pri njih najmanjše napake, ker so pač delali, in ob tem lezli vse globlje v blato; zavedlo nas je, da nismo videli prave poti, da se nismo potrudili poiskati pravega krivca, ga kaznovati. Tako je pač enostavnejše.

Ob tem dlakocepstvu smo dopustili, da se se za našim hrbtom dogajale kaj čudne stvari, ki vsekakor, po svoji vsebini, ne sodijo v mladinsko organizacijo, ki niso v skladu z načinom življenja. Dopustili smo, celo pomagali, da se je organizacija razcepila na dva tabora in če priznamo; to je bil takorekoč konec še kar lepe dejavnosti. Nezaupanje nekaterim članom, ki so ob svojem delu res kaj zagrešili, izjave, da z njimi ni mogoče sedelovati, razne grečnje in še kaj drugega - vse to je pripomoglo k mrtvilu organizacije. Ob tako napetem vzdušju je izgubilo tudi zanimanje za klubski inventar. To pa so nekateri spretno izrabili, na žalost prav oni, ki bi morali biti že prej kaznovani pa zaradi privilegijev, ugleda in klovneve vloge niso bili. Na žalost prav oni, ki za mladinsko organizacijo niso niti kihnil, vedno pasivni in če rečem s tujko/ki je zelo v rabi/, reakcionarni, z nazadnjaškimi pogledi, ki iščejo v organizaciji osebne koristi. Nihče, niti od vodilnih mladincev, ni hotel tem osebam nič reči, čeprav so uporabljale gramofon v osebne namene ali kaj podobnega. Kaka politika je to? Zdi se mi preveč enostransko usmerjena in izgleda na žalost tako: "Udari po nižjem!"

Ne morem in nečem mimo dejstva, da je ob tej neenotnosti organi-

zacije prišlo celo do nesramnih dejanj. Nesoglasje so posamezniki izkoristili in pobrali mladinske plošče, slike in še kaj drugega; da je klubska soba postala razred, /res smo dobili novo sobo/, in to brez kakršnekoli odločitve mladinske organizacije/predsednika pri najboljši volji ne morem šteti za organizacijo/, in da se ob vsem tem ostali mladinci nemi kot bube, brez besed in sestankov. Včasih pa smo imeli za vsako malenkost celo kopico sestankov, ki so bili rekordno obiskani. Pač, morali smo nekoga osramotiti, narediti iz njega berabo! Slabe misli me obdajajo, ko se spomnim na vse to, ko vidim, kako se razhajajo besede z dejanji: "To ni moralno, to žali celotno organizacijo!"

Mar niste vzkliknili podobne besede ravno vi, ki imate doma plošče, kiste pokvarili gramofon, ki ste razbili organizacijo? /Mimogrede povedano: plošč je bilo 45; zdaj ni nobene več, vsaj v klubu ne! /

Ob vsem tem mladinci molče kot bube! Vsiljuje se mi misel, da niso napačno dejanje napravili "pravi" ljudje, ker bi jih sicer krepko prijeli. Tako pa...

"Čas hiti", to naše grešno glasilo, je izhajal dokaj redno. Posamezniki so se trudili izboljšati ga, porabili so vse sile, ves prosti čas. Očitali smo jim enostranost, samoglavost, imeli smo jih za "važna sranja" in podobno. Kritizirali smo jih, nikoli pa se se potrudili, da bi jim pomagali. Ni se nam morda zdelo pomembno, ali pa so nam bili ljudje, ki so izdajali list antipatični zaradi stanu/oprostito izrazu, a tako je/, morda so se nam zdeli prenizki in nepomembni. Prišlo je do nasprotij, lahko rečem čisto individualnih, in list je šel po poti modelarjev, tabornikov ali lutkarjev. To mu je bilo sojeno, ker je hotel nekaj narediti, čeprav ni imel vedno prav, ker to pač ni v interesu onih, ki so se čutili prizadete ob izjavah v listu. Tudi uredništvu bi bilo po volji pisati hvalo in lepe stvari, kar pa niso dopuščala dejanja, ki niso bila vedno najpravilnejša, najbolj socialistična.

Vendar mladinska organizacija še obstaja, vsaj na papirju, če

ne drugače in tudi to je nekaj vredno; lahko rečemo, da imamo organizacijo, lahko napišemo poročilo o delu/oz. nedežu/, izdajamo edlična priporočila mladincem, ki nikoli niso bili vključeni v Metliki; saj to je tako gola formalnost/po mnenju nekaterih/. Organizacija životari kot prejšnja leta, ko so bili v vodstvu ljudje z "zlatini usti", z obljubami, kako bodo delali, reorganizirali in s podobnimi frazami... Pa ni bilo nič!!! Omenil sem, trop neboljjenčkov, kiso ostani v Metliki, vendar to ni moja misel. Prepričan sem, da so v Metliki mladinci, ki bi z malo več volje lahko dalje delali. Pa ne samo z voljo; sproti bi morali odpravljati nepravilnosti, kibi se merda pojavile, pomesti bi morali smetje iz svoje sredine in jemati stanje kot je: se pravé; jemati porazno in bolno stanje. Zavedati bi se morali, da je njihova organizacija politična organizacija in da družba pričakuje od nje več, kot medsebojno pričkanje. Tera; najprej bomo morali pomesti pred svojimi vrati, šele nato bi dobili sesalec za prah, najprej bi morali vedeti, kdo pije in kdo plača. Z nekaj besedami povedano: Začeti bi morali pravo pot, pri tem pa tudi ostale organizacije ne bi smele stati ob strani in žvižgati kot prometnik šele takrat, ko je prekrček že narejen.

To še ni vse, vendar dovolj za razmišljanje, če se bo komu dalo razmišljati...

J. V.

v Ljubljani, 19.10.1965

ŽE TOLIKO SI JE OBLEZEL V IRID,
DA MU OSTANE LE ŠE LASTNA - RIT !

J. Menart

Čobančič je leglo, Zaspalo... Zaspalo...

Kot kaže metliških tamburašev ne bomo več slišali igrati. Enostavno in razumljivo; propadli so, se razbežali. Instrumenti, ki so veljali 150.000 dinarjev, se praše v glazbeni sobi/ki je trenutno mladinski klub/.

Najbrž ni potrebno poudarjati, kako je škoda, da so tamburaši utihnili, saj so nas velikokrat zabavali, nas navdajali z veseljem, da v Metliki vsaj še nekaj diha. Dosegli so lepe uspehe ne samo v Metliki, ampak tudi v ostalih krajih. In zdaj jih ni več! ZAKAJ?

Veliko članov ansambla je odšlo iz Metlike, pa tudi vodja jih je zapustil. Tovarišu Mihelčiču lahko samo čestitamo in se mu zahvaljujemo za njegovo nesebično delo. Dobil je službo v Črnomlju in zaposlenost mu ne dopušča, da bi še nadalje vodil mlade ljudi.

Se to res ne bi dalo kako urediti? Le to vprašujemo!

POKUKAJMO V GOSTINSTINSTVO

Ob tem pa ostanimo trezni in samo nalahno pogledjmo, kako je in kaj bi lahko bilo boljše. Privatne lokale pustimo pri miru; ti nas naj ne zanimajo.

Toraj se moramo lotiti hotela in Veselice. Takoj v začetku lahko ugotovimo, da obe gostišči nimata kdove kakšnega obiska. Zakaj ne, ni težko ugotoviti. Prva pomanjkljivost je reklama. Majhne, nerazgledne table ob cesti opozarjajo tuje goste, kje se bodo lahko v Metliki zabavali. To pa je tudi vse! Obiskovalci so, če obiščejo hotel ali Veselico, povečini razočarani. Vse premalo jim postrežejo z domačimi specialitetami, pa tudi vino, ki ga točijo, ni najboljše.

Gostje pridejo, a odidejo kaj hitro. Nihče se ne potruzi, da bi jih zadržal, jim nudi vsaj "štamperle" zabave. Ob nedeljah se vrste kolone avtomobilov in avtobusov, a turisti, glej čudo, ne ostanejo dolgo v hotelu. Morda bi kdo rad zaplesal, pa ni na kaj, ostal bi pustil v blagajni veliko več denarja, kot ga sicer. Ne zdi se mu pač zanimivo

sedeti in buljiti v strop; rajši požene železnega konjička drugam, kjer je veseleje.

Strežno osebje je poglavje zase, a nočem preveč pisati, ker bi se lahko zgodilo, da bi še dalj časa čakal na kavico. Manjka belokranjske pristnosti, besede, kar se ni čuditi, ko pa v hotelu od strežnega osebja nihče ne zna slovenske besede.

Turisti so se ravno na jesen navadili v Metliko. Ali ne bi gostinsko podjetje stopilo v stik s kmeti, ki bi lahko prodajali grozdje po zmerni ceni? Vem, da ga ne bi malo prodali!

Ali ne bi gostinsko podjetje priredilo vsaj enkrat mesečno zabavne večere, kot to delajo npr.: v Zagrebu /Jazovac/, ki bi bili belokranjsko obarvani? Lahko bi nastopala manjša folklorna skupina, orkester, pevci, recitatorji in še marsikaj drugega. Ne dvomim, da bi s časom vedno več ljudi obiskovalo lokal, kjer bi ljudem v zimskih mesecih poleg pijače in jedi nudili tudi kulturni užitek.

Ne stojmo vedno kot kipi, ne bodimo zadovoljni s kopicco gostov, ampak se potrudimo, da se bo število povečalo, da bomo gostom nudili več, kot samo neprijazen obraz in kislo vino. Pa tudi abonente je treba upoštevati, dragi natakarji, saj ste vi zaradi njih! Potruditi se bo treba, da bo gost dobil tudi ob 22^h vsaj sendvič. Samo to!!!

-ni

NEVARNOST NAVALA

- I. Kako uspete, da v hotelu ni nikoli navala?
- II. Posebnih varnostnih ukrepov nimamo; red nam omogoča postrežba in slaba izbira specialitet. Včasih pa, ko je preveč gostov, zapojejo pijani gostje in strežno osebje lahko dalje prebira časopis.

Športno življenje v Metliki je krepko pod psom; to je splošna ugotovitev, ki vsekakor ni prehuda, če trezno prerešemo stanje športa v mestu in pustimo ob strani bojazen intervencije prizadetih. Šport je suženj naše zastale miselnosti, suženj revščine, ki vlada na tem področju, skratka, je suženj nas vseh, naše lenobe in lakomnosti. V naslednjih vrsticah ne mislimo kritizirati obstoječega stanja, ker se krepko zavedamo, da smo sovrvivi poraznosti na tem področju. Šport je naša sekundarna skrb in naša primarna sramota.

Ustavimo se najprej pri odnosu organizacij in podjetij do te panoge "udejstvovanja ljudi." Ne bomo težko ugotovili, da je ta odnos pišmevritski. O športu se nikjer ne razpravlja, ker je za to potreben denar, kar pa je pri današnji varčnosti zelo zelo težko odmakniti v prid Partizana. Pa tudi denar bi bil skoraj vržen v stran, saj pri društvu razen rokometašev ne dela nobena skupina. Tudi ta sekcija bi dvignila roke v zrak, če ne bi imela v svojih vrstah nekaj res "trmastih" članov.

Najlepši odnos podjetij do športnega udejstvovanja se je pokazal v tem, da je na občni zbor Partizana prišel samo predstavnik enega metliškega podjetja. Za delavske organizacije je šport deveta, če ne celo enajsta skrb. Uspeh dela bi se brez dvoma povečal, če bi uvedli med odmori telovadbo, ki bi bila obvezna, ker bi v obratnem primeru vadil samo vodja.

Vodstvo metliškega Partizana je v glavnem slabo. Vendar je to preobsežna sodba; v vodstvu je nekaj članov, ki se resnično trudijo, a to je le glas "vpijočega v puščavi." Nekateri člani upravnega odbora so res samo člani, ali z drugo besedo, so figure, ki dopolnjujejo odbor do zaželenega števila članov. Če natančneje pomislimo, tudi dober odbor ne bi naredil kdove koliko, ker ni denarja, ni volje, ni podpore, še točneje, ni rekvizitov, ni kadrov in podobnega. Kratko in jedernato, ni ničesar.

Če se ne motimo, bi lahko petleten otrok, ki zna šteti do dvajset, preštekel vse ljudi v Metliki, ki se res ukvarjajo s športom. Mladina ni navdušena za orodno vadbo, a za košarko, nogomet in kaj podobnega ni objektov, ni podpore, saj starejši trdijo, da to sploh ni šport, ker pač žive v duhu preteklih tridesetih let... Športnega življenja ni, mladina nima zabave, ki bi ga nudilo udejstvovanje pri Partizanu.

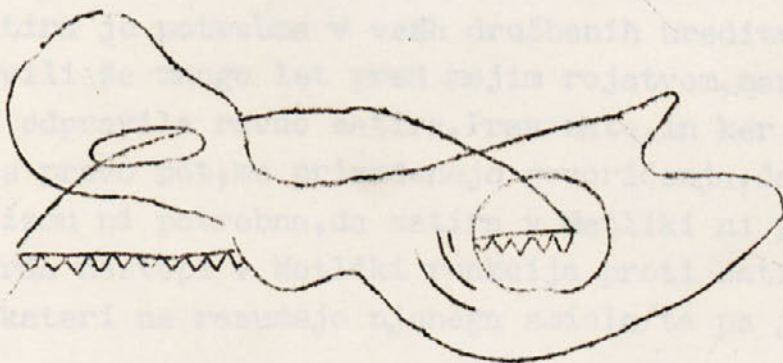
Vse prevečkrat se pojavlja besedica: NI !

In rešitev iz te situacije, ki je vse prej kot roznata?

1. izboljšati telovadni pouk na osnovni šoli/vemo, da ni kadrov/da dobi otrok že od začetka veselje do športa;
2. napeti vse sile, da zaživi delo pri Partizanu;
3. organizacije in podjetja naj pomagajo po svojih močeh pri "reformaciji športa v Metliki";
4. organizirati najrazličnejša tekmovanja, kar se s tem najbolj buji veselje do športa;
5. v telovadne vrste pritegniti delavsko mladino in mlade ljudi nasploh; tudi to je sredstvo borbe proti negativnim pojavom.

Da se prav razumemo:navedene točke niso "bozje zapovedi," to je le predlog, ne trdimo pa, da se ne bi dalo na drugačen, morda pametnejši način, rešiti problema, ki niti ni nov.

M=G. J=T.

TUDI TO JE RESNIČNO....

Dvorana, ki je hkrati tudi telovadnica, vsekakor ni primerna za kulturne prireditve. Oder je premajhen in do skrajnosti slabo opremljen. Naj samo povem, da nima metliški oder niti praktikablov, je že dovolj jasno, kakšna revščina vlada v domu Partizana.

Na odru je skoraj nemogoče izvajati res kvalitetna dela, ker so igralci omejeni na minimalen prostor. Stoli v dvorani, ki se lahko premikajo, zelo motijo izvajalce, neprestano odpiranje vrat pa še bolj.

Ob tej priložnosti bi omenil tudi to, da bi bili gledalci lahko bolj mirni in naj bi se potrudili, da ne bi delali v dvorani kravala. Če komu izvajanje ni všeč in bi rad zapustil dvorano, naj to stori med odmorom. Če pa res mora ven med samo prireditvijo, naj naredi to čim manj opazno.

Pa še vprašanje: Ali mora osnovnošolska mladina res videti vsako prireditev? Tudi tako, ki ji ni kos?

JEŽEK GRE PO GOZDNI POTI!, MEDVED PRIDE MU NASPROTI...

Satira si v Metliki zelo težko utira pot. Do te misli sem prišel po zabavnih in satiričnih večerih, ki jih je priredila metliška mladina. Ne malo prahu in negotovanja je vzbudila kritika metliških razmer.

Satira je potrebna v vsêh družbenih ureditvah. To so ugotovili že mnogo let pred mojim rojstvom, marsikatero napako je odpravila ravno satira. Prav zato, in ker vidim v satiri res pravo pot, me prizadenejo govoričenja, da satira v socializmu ni potrebna, da satira v Metliki ni potrebna.

Morda nastopi v Metliki reakcija proti satiri zato, ker nekateri ne razumejo njenega smisla/ta pa je v tem, da se

odpravijo nepravilnosti nima namena koga "žaliti"/ali pa zato,ker mislijo,da javno razpravljanje/in smešenje/napak žali ugled posameznika.Moramo se sprijazniti s tem,da vsak dela napake,če sploh kaj dela./Napak ne zagreše le ljudje,ki nič ne delajo./ In če nas kdo pravočasno opozori na te napake,mu lahko rečemo samo,hvala.

To je odgovor !

V Metliki je vedno več delavske mladine,,ki pride v mesto z vasi.Ti mladi ljudje ostajajo pasivni,se pravi,da niso vključeni v nobeno organizacijo ali društvo In kaj pravijo ljudje,ki se ukvarjajo s tem problemom? "Niti z buldožerjem jih ne spraviš nikamor!"

J A J C A

Jajca iz buffeta so zelo primerna za zastrupitev podgan;v tekočem stanju pa jih kmetovalci lahko s pridom uporabljajo v boju proti koloradskemu hrošču.

P O Z O R

Morda mnogo Metličanov še ni opazilo,da je naše mesto grajeno v treh nadstropjih.Drage so najnižje,trgi so za stopnico višje,Hrib pa"kraljuje vsem.Pa še to: Partizanski trg,Trg svobode in mestni trg tvorijo črko L.

NA SEMNJU

- I.Kaj pa vi prodajate,gospa?
- II.Zijala!
- I.Dva kilograma,prosim!

MISLI PRED SPANJEM

V sobi je skoraj tišina. Mučno vzdušje, ki spravlja človeka v blaznost. Le glasovi iz tranzistorja parajo mrak in se zaječajo v telo, da te je kar strah. Misli zbeže v domači kraj, kar težko jih je zvabiti nazaj iz te zasanjanosti, težko je pahniti možgane v kruto realnost, polno hinavščine, klečeplazništva in druge golazni. Lepo je sanjati, gledati v svojo mladost, se spominjati prijateljev, resničnih, ne hinavskih tovarišev... Majhno mesto, navidez lepo. Ne bi ga zamenjal z nobenim mestom na svetu. Pod strehami pa ljudje z izrazito malomeščansko miselnostjo. Zaostali za dve možganski gubi. Veliko. Ne vsi... A vseeno je lepo...

Res! V svoji koščeni postavi, polni dvomov v človeka, se zdim izgubljen v večjem mestu, kot deklica, ki si je obetalo v mestu kruh, dobilo pa je tisočak. Ljudje, mesno-koščeni zavitki, se valijo po ulicah samozavestno, puhlo in oholo. Ne zmenijo se za na pol mrtvo starko, ki vpije: "Delo, tovariš, TT." Hite, kot stroji, se vale kot kamenje z gora, ne meneč se za okolico, za človeka. Za ČLOVEKA! Neumnost, nesmisel in kozlarija hkrati v eni besedi s sedmimi črkami. In toliko govoričenja okrog ČLOVEKA, nepotrebne in do kraja neumne.

J=V

v Ljubljani, 19.10.1965

LEPO JE BITI PEDAGOG

Služba pedagoga je nekaj najlepšega, kar si človek lahko zamisli, dvignjena je visoko nad ostale poklice, polna ljubezni in spoštovanja. Pedagog se ukvarja s predmeti, ki jih imenujemo učence, dijake ali še zapleteneje dijake-študente. Vsi ti predmeti so živi, kar lahko sklepamo iz tega, ker dihaajo, rastejo, popivajo in tudi jedo. Pod pedagogovim vodstvom se učenci razvijejo iz popolno naivnega otroka v človeka s samostojnim mišljenjem. Vendar do te stopnje pride majhen procent ljudi. Večina jih ostane na naivni stopnji, vendar si tega ne ženi- mo k srcu, saj niso družbeno škodljivi, ker se zaposle po različnih pisarnah in s svojo nepismenostjo nikakor ne morejo škoditi. Če pa oddidejo v tovarne, so zagotovo izvoljeni v samoupravne organe, kjer namostojno mišljenje ne igra pomembne vloge in lahko vlečejo plačo tudi s svojim naivnim, nekritičnim mišljenjem. Oni pa, ki se razvijejo višje, postanejo ponavadi nogometno funkcionarji, kjer morajo misliti za enajst ljudi hkrati, a še odkrijejo, kje bi lahko klubski denar več koristil.

Vendar se kljub odličnemu in vsako leto reformiranemu šolstvu izmakne pedagogovim rokam marsikateri človek, ki se nikoli ne pritožuje zaradi slabega položaja, čeprav mu drugi očitajo pomanjkljivo izobrazbo. Tak material lahko mirne duše imenujemo neobdelan material ali z drugo besedo---surovina. V tem primeru lahko torej govorimo o več vrstah surovin npr. direktorjeva surovina, komercialna surovina, tajnikova surovina in še o celi vrsti najrazličnejših surovin. Te surovine bi na vsak način morali obdelati, a so zrjavele ali pa pretrde za obdelavo; pa tudi težko jih je spraviti v delavnico, ki jo pedagogi imenujejo razred, ker so se te surovine pod različnimi zunanjimi vplivi pri nas močno utrdile. V tem primeru bi bilo najboljšje, da se takšne in podobne surovine upokoji, če so stare, in da jih

razstrelimo z obdelanim materialom, če so mlade,

Pa tudi iz delavnic pride veliko "neobdelancev" z diplomo, a res samo s tem. Tudi ti niso družbeni škodljivi, ker v podjetju, kjer se zaposle, vodijo mladinsko organizacijo, športno sekcijo ali pa namesto starejših nosijo dopise na pošto. S svojim strokovno ozkim znanjem se morajo na delavnem mestu boriti za ugled s povprečno delavko, ki je pri stroju nekaj let in ga pozna kot odbitke pri plači.

Če je človek pedagog, se mu ni treba ukvarjati s problemi, ki morijo ostale normalno plačane ljudi. Tako mu npr. nikoli ni potrebno razmišljati, kakšen avto si bo kupil, kakšne znamke televizor si bo omislil, kam bo šel na letovanje, kar je v primerjavi z dvomesečnimi počitnicami velikanška razbremenitev možganske skorje in veliko vrednejša ugodnost prosvetnega občinstva. Pedagog pa ima poleg naštetega še vrsto ugodnosti. Tako mu npr. stanovanjski problem ne dela nobenih preglavic, saj mu ravnateljstvo odstopi kabinet ali celo knjižnico, kjer se lahko v miru izobražuje.

Pedagog doživi vsak dan presenečenje, za kar poskrbe učenci, ki mu trenirajo živce s pištolami, pretopi, kajenje, grožnjami, tatvinami in s podobnimi moralnimi posegi. Hkrati s tem pa mu tudi trenirajo živce tako dolgo, da bi jih lahko uporabili kot strune za kitaro ali celo kontrabas. Ob nedeljah, ko je večini ljudi dolgčas, imajo pedagogi zanimive randevouse s starših, ki se čutijo neposredno prizadete, ko zvedo, da je njihov otrok ne preveč brihten. Neuspeha je vsekakor kriv pedagog, zato ga doma vsi skupaj-starši in otroci primerjajo s celotnim živalskim sistemom, kar je vsekakor splošno koristno, ker otrok tako na neposreden način zlahka doume Darwinovo teorijo.

Pedagog je srečen, ko vidi, da njegov nekdanji učenec, ki je končal osemletko, dobiva mnogo višjo plačo kot on, srečen je, da ga je tako dobro pripravil za življenje.

Pedagogi so sploh srečni ljudje !

DOBIL SEM BRATA !

Spodaj podpisani "Čas hiti", rojen 26. novembra 1963, se iskreno veselim, da sem letos dobil brata.

Svoje veselje utemeljujem s sledečim:

Mladina tovarne "BETI" je začela izdajati list z naslovom "TRIKOTAŽER". Na svojih straneh seznanja "Tri-kotežer" bralce s stanjem v podjetju, beleži vse važnejše poteze in nastale probleme. Pohvaliti pa moram rubriko o nesrečah, ker je zelo zanimiva in koristna. S tem, ko ljudem povemo o nesreči, jih obenem opozarjamo in navajamo na previdnost. Brata-Trikotažerja, prosim, naj ne umre.

V pričakovanju ugodne rešitve moje prošnje že naprej zbiram gradivo za prihodnjo številko.

"Čas hiti" l. r.

JUBILEJ

Ravno na današnji dan praznuje naš list majhen jubilej. Dve leti sta minili, odkar se je pojavila na "Svitlo" prva številka "Čas hitija." V zgodovini lista se je v tem času zgodilo marsikaj zanimivega pa tudi neprijetnega. Kljub vsemu moramo priznati, da smo veseli in zadovoljni, ker smo vzdržali "tako dolgo."

Vsem bralcem in dopisnikom čestitamo in obenem obljubljam, da bomo šnako storili čez dve leti.

ČISTOČA

Prvi vtis, ki ga dobi človek, ko stopi na metliška tla, je, da je mesto čisto, čeprav sta v kraju samo dve žabi za odlaganje smeti. Metličani bi morali še nadalje skrbeti za čistočo ulic in trgov. Torej; ne mečimo papirja, ogrizkov in podobnega materiala po tleh, ampak dajmo to na svoje mesto.

KLOFUTE - KLOFUTE - KLOFUTE - KLOFUTE

Kunde

Največji kunde je človek, ki pride iz mesta na Veselico, ne da bi si potrl vsaj ene okončine.

VARČNOST

I. Kako boste v Metliki varčevali z elektriko?

II. Ja, javna razsvetljava bo odslej gorela samo ponoči.

Muza umetnosti

Metliški operni skladatelj je zložil delo "Zbor pijncev". Izvajajo ga ponavadi na Veselici. Poslušalci so prebivalci mesta in izvajanje navdušeno poslušajo kar na postelji.

LOGIKA

I. Kako to, da greš zvečer v kino, saj hodiš še v osnovno šolo?

II. Ne bojte se, saj naši učitelji že spijo!

Onikanje

V neki metliški trgovini vas tako nagovore:

"Kaj bo pa ON?"

Tudi to se (v Metliki) imenuje kultura

I. Oprostite, ste vi kulturni delavec?

II. Razumljivo! Na kegljišču postavljam keglje!

KULTURA

I. Pojdeš zvečer v igro?

II. Seveda, tam se lahko vsaj izkričim!

CLERA PACTA, BONI AMICI

Zadnjo stran smo prihranili zase, tako je prav. Že naslov, čisti računi, dobri prijatelji, nam pove, da bomo na tem mestu z nečim oz. z nekom obračunavali, se dotaknili morda naj bolj bolečega mesta-našega glasila.

Nadebučni mladinci, mora nam biti jasno, da dela pri listu ne zmoreta dva človeka, ki se morata izmišljevati tudi najrazličnejše kratice piscev člankov/J.V., J.B.! P.P. itd./ vrteti ciklostil, skrbeti za prodajo in vse ostalo. Res pa je tudi to, da izdajanje lista ni nujno, a mislim, da mi mladi ne moremo iti mimo dogajanj v Metliki z zavezanimi očmi, neprizadeti in do skrajnosti odmaknjeni od življenja. Izdajanje glasila nima nobene veze z ambicioznostjo posameznikov, ampak je le odraz želje, da bi imeli v Metliki nekaj, kar bi z veseljem prebirali, nekaj, kar bi bilo naše. List naj bi bil skromen prispevek mladine k dvigu kulturnega mrtvila v Metliki

Morda obračun najbolj ne sodi sem, a radi bi vam pokazali, koliko nas je stela jubilejna številka na 40. straneh, -da bodo čisti računi:

1. izdatki za papir.....	16.000 din.
2. izdatki za matrice.....	5.700 din .
3. izdatki za tiskarske barve.....	1.710 din.
4. izdatki za nete.....	2.950 din.
5. tiskanje naslovnih strani, čestitk....	<u>28.220 din.</u>
skupaj.....	54.580 din !

Ce bo prodanih vseh 200 izvodov, bo v blagajno "prišlo" - 20.000 dinarjev . Naslovnih strani je natisnjenih 2.000 in bodo zadostovale za deset številok.

Navedeni računi so le odraz porabljenega materiala, delo je izvzeto/je pa brezplačno/Bodimo skromni-porabljenih je bilo najmanj 60 delavnih ur. Številka, katere prodajna cena je 100 dinarjev, nas stane cca 273 dinarje!

Tri ciklostiranje glasila se uniči pre-cej listov, pa tudi zavitki s papirjem so do skrajnosti kriminalni, ker je veliko listov zalepljenih in tako neuporabnih.

BETI - Belokranjska
trikotažna industrija
METLIKA

KO-MET - Konfekcija Metlika

MERCATOR - s poslovnimi enotami
v Metliki

LEPIS - Lesno predelovalna industrija
SUHOR

KOMUNALNA UPRAVA METLIKA

čestitajo delavnim ljudem metliške občine ob njihovem
občinskem prazniku in se jim toplo priporočajo s svojimi
izdelki ter uslugami!

OPROSTITUTE! PROSIMO!

V listu je vsekakor precej jezikovnih napak, ki so nastale zaradi našega neznanja ali pa pri tiskanju. Zato prosimo, da nam morebitne spodrsaljaje oprostite !

Dopisujte na naslov: Uredništvo "Čas hiti," ZMS Metlika !